[2021] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 335

ਓਡੀਸ਼ਾ ਰਾਜ

ਬਨਾਮ

ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਮੋਹੰਤੀ ਆਦਿ।

(2021 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1455 - 1456)

ਦਸੰਬਰ 11, 2021

[ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਬੀ. ਵੀ. ਨਾਗਰਤਨਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 – ਧਾਰਾ 482 – ਭੁਵਨੇਸ਼ਵਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ (ਬੀਡੀਏ) ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 420 ਆਰ/ਡਬਲਯੂ 120 ਬੀ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (2) ਅਤੇ 13 (1) (ਡੀ) ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚੀ, ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਲਾਟ ਵੰਡੇ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3, 4 ਅਤੇ 5 ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਕਤ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਫਾਈਲ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਬੀਡੀਏ ਜਾਂ ਐਚਯੂਡੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਵਿਭਾਗ। ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਲਾਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਕੇ ਮਿੰਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਇਜਾਜ਼ਤਯੋਗ ਹੈ - ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਭਜਨ ਲਾਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਪਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ - ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਬੀਡੀਏ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਹੋਏ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੋਸ਼ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ ਪਲਾਟ ਘੱਟ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ - ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਪੜਾਅ ਅਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਨਹੀਂ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼

ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3, 4 ਅਤੇ 5 ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 – ਧਾਰਾ 482 – ਅਧੀਨ ਰੱਦ ਕਰਨਾ - ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ - ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਥਾਪਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਦਾਲਤ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ/ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਅਸਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ - ਸ਼ਿਕਾਇਤ / ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ।

ਜਨਤਕ ਜਾਇਦਾਦ - ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ –ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਬੀ.ਡੀ.ਏ. ਵਰਗੀਆਂ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਜਨਤਕ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਰੱਖਿਅਕ ਹਨ - ਜਨਤਕ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਮਨਮਾਨੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ - ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਵਿਚਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਜਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰ ਸਕੇ ਤਾਂ ਜੋ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ / ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ - ਅਖਤਿਆਰੀ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜੋ ਅਖਤਿਆਰੀ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: 1. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (2) ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਧਾਰਾ 13 (1) (ਡੀ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 420 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 120 ਬੀ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਕੇ ਮਿੰਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਇਜਾਜ਼ਤਯੋਗ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਭਜਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਏਆਈਆਰ 1992 ਐਸਸੀ 604: [1990] 3 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 259, ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਨਿਆਂ ਦੇ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰੋ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਪਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ/ਐਫਆਈਆਰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। [ਪੈਰਾ 6] [343-ਐੱਫ-ਐਚ; 344-ਏ-ਬੀ]

2. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲੱਗੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਭਜਨ ਲਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 102 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਪਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ - ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਦੋਸ਼ ਮਾੜੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚ ਕੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪਲਾਟ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਪਲਾਟ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੀ.ਡੀ.ਏ. ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 6.1] [345-ਸੀ-ਈ]

3. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਜਮ ਨਾਲ, ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ. ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ/ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਥਾਪਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਦਾਲਤ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਅਸਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਕਿਸੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ/ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜਦੋਂ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿੰਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬਹੁਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹਨ, ਪਰ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਖਤ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਮਿਹਨਤੀ ਫਰਜ਼ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 6.2] [345-ਈ-ਐੱਚ]

4. ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ - ਦੋਸ਼ੀ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਖਤਿਆਰੀ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ 10 ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ

ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ/ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ। ਬੀ.ਡੀ.ਏ. ਨੂੰ ਹੋਏ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੋਸ਼ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ ਪਲਾਟ ਘੱਟ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ। [ਪੈਰਾ 7] [346-ਜੀ-ਐੱਚ]

5. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਅਸਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਮਿੰਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ - ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4, 5 ਅਤੇ 3 ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 9] [349-ਐੱਫ-ਜੀ]

6. ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਬੀ.ਡੀ.ਏ. ਵਰਗੀਆਂ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਜਨਤਕ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਰੱਖਿਅਕ ਹਨ। ਜਨਤਕ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਮਨਮਾਨੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਹੀ ਮੁੱਖ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਵਿਚਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਜਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰ ਸਕੇ ਤਾਂ ਜੋ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ / ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਖਤਿਆਰੀ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜੋ ਅਖਤਿਆਰੀ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਰਪੱਖ, ਤਰਕਸ਼ੀਲ, ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨਾਲ, ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਰਾਏ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। [ਪੈਰਾ 11] [350-ਸੀ-ਐੱਫ]

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਚੌਧਰੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਅਤੇ

ਹੋਰ., **ਏਆਈਆਰ 1992 ਐਸਸੀ 604 : [1990] 3 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 259 - ਭਰੋਸੇਯੋਗ**

ਕੇ. ਰਾਜੂ ਬਨਾਮ ਬੰਗਲੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ **ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 2008 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 11102 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ।**

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[1990] 3 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 259 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਪੈਰਾ 6

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2021 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1455-1456

2017 ਦੇ ਸੀਆਰਐਲਐਮਸੀ ਨੰਬਰ 3177 ਅਤੇ 2015 ਦੇ ਸੀਆਰਐਲਐਮਸੀ ਨੰਬਰ 4804 ਵਿੱਚ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 04.09.2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਗੌਰਵ ਖੰਨਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਭਗਤੀ ਵਰਧਨ ਸਿੰਘ, ਤੀਰਥ ਕੁਮਾਰ ਸਾਹੂ, ਸੌਮਿਆ ਰੰਜਨ ਪੈਕਰੇ, ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?

ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.

1. ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 04.09.2019 ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 3177, 2017 ਅਤੇ 2015 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 4804 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ - ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4, 5 ਅਤੇ 3 - ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਮੋਹੰਤੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਪਾਤਰਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸਮਾਲ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਓਡੀਸ਼ਾ ਰਾਜ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

2. ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਯੂਨਿਟ ਦਫ਼ਤਰ, ਭੁਵਨੇਸ਼ਵਰ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ, ਭੁਵਨੇਸ਼ਵਰ ਡਵੀਜ਼ਨ, ਭੁਵਨੇਸ਼ਵਰ ਕੋਲ ਇੱਕ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭੁਵਨੇਸ਼ਵਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਬੀ.ਡੀ.ਏ.' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਕੁਝ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਓਡੀਸ਼ਾ ਸਰਕਾਰ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਐਚ.ਯੂ.ਡੀ. ਵਿਭਾਗ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੇ ਵਪਾਰਕ ਕੰਪਲੈਕਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੇਂਦਰ, ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰਪੁਰ, ਭੁਵਨੇਸ਼ਵਰ ਵਿੱਚ ਗੁਪਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਲਾਟ ਵੰਡੇ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ, ਬੀ.ਡੀ.ਏ. ਅਤੇ ਐਚ.ਯੂ.ਡੀ. ਵਿਭਾਗ, ਓਡੀਸ਼ਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਗੁਪਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਲਾਟ ਵੰਡੇ। ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਮੋਹੰਤੀ ਬੀ.ਡੀ.ਏ. ਓਰੀਜਨਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5 ਦੇ ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਸਟੈਨੋ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਹੀ ਸੀ- ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਪਾਤਰਾ ਜੂਨੀਅਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਸਨ।

ਸਹਾਇਕ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਸੈਕਸ਼ਨ, ਬੀ.ਡੀ.ਏ ਅਤੇ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 - ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸਮਾਲ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਸੈਕਸ਼ਨ -II, ਬੀ.ਡੀ.ਏ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰੀ (ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6) ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਸਹਾਇਕ ਸਨ। ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰਚੀ ਗਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬੀ.ਡੀ.ਏ ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਉਪਲਬਧਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤਾਂ ਬਾਰੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਬੀ.ਡੀ.ਏ. (ਦੋਸ਼ੀਆਂ) ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਅੰਦਰੂਨੀ ਲੋਕਾਂ ਵਜੋਂ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸੀ, ਨੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਲਾਟਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਦਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਘੱਟ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਲਾਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਅਤੇ ਬੀ.ਡੀ.ਏ. ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ।

2.1 ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬੀ.ਡੀ.ਏ. ਨੂੰ 30,27,849.80 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 71,57,055.00 ਰੁਪਏ ਦਾ ਗਲਤ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 120 ਬੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 13 (2) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 13 (1) (ਡੀ) (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ 2005 ਦੇ ਪੀਐਸ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 31 ਵਜੋਂ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਬੀ.ਡੀ.ਏ., ਭੁਵਨੇਸ਼ਵਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਤਤਕਾਲੀ ਮੰਤਰੀ ਐਚ.ਯੂ.ਡੀ. ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਖਪਾਤ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਲਾਟੀਆਂ ਨੂੰ 10 ਪਲਾਟ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਬੀ.ਡੀ.ਏ. ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (2) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 13 (1) (ਡੀ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 420 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 120 ਬੀ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ। ਪੰਜ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਬਿਭੂਤੀ ਭੂਸ਼ਣ ਰੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਪਰਸੂਰਾਮ ਬਿਸਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਮੋਹੰਤੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸਮਾਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਪਾਤਰਾ ਨੇ 2017 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੰਬਰ 3177 ਅਤੇ 2015 ਦੇ 4804 ਰਾਹੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ।

2.2 ਆਮ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਮੋਹੰਤੀ (ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4), ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਪਾਤਰਾ (ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5) ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸਮਾਲ (ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3) ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਕਤ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਫਾਈਲ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਬੀ.ਡੀ.ਏ ਜਾਂ ਐਚ.ਯੂ.ਡੀ. ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਲਾਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰੀ-ਕੰਸਰਟ ਮਨ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਖਾਲੀ ਪਲਾਟਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚ ਰਹੇ ਸਨ।

2.3 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਮ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ - ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4, 5 ਅਤੇ 3 ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (2) ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (1) (ਡੀ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 420 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 120 ਬੀ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਰਾਜ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ - ਰਾਜ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਧਾਰਾ 13 (2) ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਧਾਰਾ 13 (1) (ਡੀ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 420 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 120 ਬੀ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

3.1 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ - ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

3.2. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਕੇਸ ਦੇ ਛੋਟੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 10 ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪਲਾਟ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ - ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀ.ਡੀ.ਏ. ਦੁਆਰਾ ਇੱਛੁਕ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮੰਗਣ ਲਈ ਕੋਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ-ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਲੁਕਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਂ ਬਚਿਆ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੇਲੋੜੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਪਲਾਟ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਵੱਲੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਜਾਂਚ ਭੁਵਨੇਸ਼ਵਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ (ਵਿਜੀਲੈਂਸ) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਭੁਵਨੇਸ਼ਵਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ (ਵਿਜੀਲੈਂਸ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ 'ਚ ਮਾਮਲਾ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (2) ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਧਾਰਾ 13 (1) (ਡੀ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 420 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 120 ਬੀ ਆਈਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭੁਵਨੇਸ਼ਵਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ (ਵਿਜੀਲੈਂਸ) ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

3.3 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਪੜਤਾਲ ਕਰਕੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇੱਕ ਮਿੰਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਪਹੁੰਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਯੋਗ ਹੈ।

3.4 ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਦਾ ਸੀ ਜੋ ਸਾਰੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਖਤਿਆਰੀ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 120 ਬੀ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਸਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ - ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਫਾਈਲ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ - ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਬੀ.ਡੀ.ਏ ਜਾਂ ਐਚ.ਡੀ. ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਲਾਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚਾਰਨ, ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮੁੱਢਲੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁੱਢਲਾ ਕੇਸ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪਲਾਟ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੱਖਪਾਤ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੋਸ਼ ਹਨ ਅਤੇ ਬੀ.ਡੀ.ਏ. ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ - ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਤਹਿਤ ਸਾਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ (ਬਰੋਸ਼ਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ) ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੁਝ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਲਾਟਮੈਂਟ

10 ਪਲਾਟ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ - ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਪਲਾਟ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ 10 ਪਲਾਟ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਹਨ।

4. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ - ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4, 5 ਅਤੇ 3 ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ (i) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ - ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ 10 ਖਾਲੀ ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ; (ii) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ - ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਫਾਈਲ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ; (iii) ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਿਸੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਬੀ.ਡੀ.ਏ ਜਾਂ ਐਚ.ਯੂ.ਡੀ. ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਲਾਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

4.1 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜੋ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

5. ਅਸੀਂ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

6. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (2) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 13 (1) (ਡੀ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 420 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 120 ਬੀ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਕੇ ਮਿੰਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਇਜਾਜ਼ਤਯੋਗ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਭਜਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਏਆਈਆਰ 1992 ਐਸਸੀ 604, ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ/ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਪਵਾਦ **ਭਜਨ ਲਾਲ** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 102 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

> 102. ਅਧਿਆਇ XIV ਅਧੀਨ ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਅਸਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੋਈ ਸਟੀਕ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਚਾਲਿਤ ਅਤੇ ਲਚਕਦਾਰ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਖਤ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਣਗਿਣਤ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਸੂਚੀ ਦੇਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
>
> (1) ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ।
>
> (2) ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 156(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 155(2) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ।
>
> (3) ਜਿੱਥੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ।
>
> (4) ਜਿੱਥੇ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਇੱਕ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ, ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਸੰਗਿਆਯੋਗ 42 ਭਾਗ ਈ ਅਪਰਾਧ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 155 (2) ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
>
> (5) ਜਿੱਥੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਇੰਨੇ ਬੇਤੁਕੇ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਭਵ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਵਿਅਕਤੀ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਆਧਾਰ ਹੈ।

(6) ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਐਕਟ (ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ) ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕੋਡ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਜੋ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(7) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਦਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਗੁਪਤ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

6.1 ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ - ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲੱਗੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਭਜਨ ਲਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 102 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਪਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ - ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਦੋਸ਼ ਮਾੜੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚ ਕੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪਲਾਟ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਪਲਾਟ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੀ.ਡੀ.ਏ. ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

6.2 ਇਹ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਜਮ ਨਾਲ, ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ. ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ/ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਥਾਪਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਦਾਲਤ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ/ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਅਸਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਕਿਸੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ/ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਦੋਂ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿੰਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬਹੁਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹਨ, ਪਰ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਖਤ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਮਿਹਨਤੀ ਫਰਜ਼ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ।

6.3 ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ 10 ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਖਤਿਆਰੀ ਕੋਟੇ ਤਹਿਤ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 - ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਮੋਹੰਤੀ ਬੀ.ਡੀ.ਏ. ਦੇ ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ ਸਟੈਨੋ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਮੋਹੰਤੀ ਦੇ ਭਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਦਿਊਮਨ ਕੁਮਾਰ ਮੋਹੰਤੀ ਵੱਲੋਂ ਸਾਦੇ ਕਾਗਜ਼ 'ਤੇ ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਲਾਟ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਪਲਾਟ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5 – ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਪਾਤਰਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਕੇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਪਾਤਰਾ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5) ਦੀ ਭਾਬੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਲਕਸ਼ਮੀ ਸਮਾਲ ਦੇ ਪਲਾਟ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਸਾਦੇ ਕਾਗਜ਼ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸਮੀਰ ਡੇ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6) ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਪੀਕੇ ਪਟਨਾਇਕ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਸੀ। ਸਕੱਤਰ, ਬੀ.ਡੀ.ਏ. ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ੀ ਜੂਨੀਅਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਹਾਇਕ, ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਸੈਕਸ਼ਨ, ਬੀ.ਡੀ.ਏ. ਉਪਰੋਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਭਾਬੀ ਨੂੰ ਪਲਾਟ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸਮਾਲ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਕੇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਲਾਟ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਸੈਕਸ਼ਨ II, ਬੀ.ਡੀ.ਏ ਦੀ ਡੀਲਿੰਗ ਸਹਾਇਕ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਸਹਾਇਕ ਸੀ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤਤਕਾਲੀ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 ਹੈ। ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਰਜ਼ੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਾਰੀਖ ਦੇ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਲਾਟ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

7. ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ - ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ / ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਖਤਿਆਰੀ ਕੋਟੇ 'ਚ 10 ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ 'ਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ/ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਬੀ.ਡੀ.ਏ. ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਹੋਏ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੋਸ਼ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ ਪਲਾਟ ਘੱਟ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ।

8. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, **2008 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 11102 ਵਿੱਚ ਕੇ ਰਾਜੂ ਬਨਾਮ ਬੰਗਲੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ** ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਅਖਤਿਆਰੀ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਅਖਤਿਆਰੀ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਬੈਂਚ ਤੋਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਜਸਟਿਸ ਐਸ ਅਬਦੁਲ ਨਜ਼ੀਰ, ਜੇ. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੇ.

> "ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਨਤਕ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
>
> 31. ਬੀਡੀਏ ਜਨਤਕ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਰੱਖਿਅਕ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿੰਨਾ ਮੁਫਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ, ਤਰਕ, ਨਿਰਪੱਖ ਖੇਡ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਮਨਮਾਨੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇੱਕ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਮਾਪਦੰਡ/ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਵਿਚਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਮਨ ਦਯਾਰਾਮ ਸ਼ੈੱਟੀ ਬਨਾਮ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਏਅਰਪੋਰਟ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਏਆਈਆਰ 1979 ਐਸਸੀ 1628 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੌਕਰੀਆਂ, ਠੇਕੇ, ਕੋਟੇ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਸਮੇਤ ਵੱਡੀਆਂ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੌਲਤ ਦੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੰਡ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗੀ। ਕਾਮਨ ਕਾਜ਼, ਏ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੋਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, (1996) 6 ਐਸਸੀਸੀ 530 ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ ਹੈ
>
> ਸਰਕਾਰ ਅੱਜ - ਇੱਕ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ - ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਲਾਟਾਂ, ਮਕਾਨਾਂ, ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪਾਂ, ਗੈਸ ਏਜੰਸੀਆਂ, ਠੇਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਲੀਜ਼ਾਂ, ਕੋਟਿਆਂ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੌਲਤ ਵੰਡਦਾ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਵੰਡ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਮੰਤਰੀ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੁਖੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਲਾਭ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਲਾਭ ਵੰਡਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇੱਕ ਟਰੱਸਟ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਹ ਓਂਕਾਰ ਲਾਲ ਬਜਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ 'ਤੇ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, (2003) 2 ਐਸਸੀਸੀ 673, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

35. "ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ" ਜਾਂ "ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਈਮਾਨਦਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸਟ੍ਰੈਟਜੈਕੇਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। "ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ" ਕਈ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਕੀ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਖਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਕੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਨਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ 02-12-2021 (23 ਦਾ ਪੰਨਾ 14) ਡਬਲਯੂਡਬਲਯੂਡਬਲਯੂ. ਮਨੁਪਾਤਰਾ. ਕੋਮ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਐਮ.ਆਰ.

36. ਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਰੋਲ ਮਾਡਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ, ਨਿਰਪੱਖ ਖੇਡ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਇੱਕ ਸੱਭਿਅਕ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈ-ਭਤੀਜਾਵਾਦ ਦੇ ਗੱਠਜੋੜ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਖਿੜਕੀ ਪਹਿਨਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੀ ਕਸੌਟੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ, ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਖੇਡ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪਰਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਫੈਸਲਾ ਨਿਆਂ, ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਖੇਡ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਫੈਸਲਾ ਜਾਇਜ਼ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਨ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਬਲਕਿ ਲੋਕ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਨ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

8.1 **ਕਾਮਨ ਕਾਜ਼, ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੋਸਾਇਟੀ** (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਚਾਹੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੱਟ ਲੱਗਣਾ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਜੋ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ:

> ਜਨਤਕ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਇਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਕਰਤੱਵ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੋਵੇਂ ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੁਆਰਾ। [ਦੇਖੋ **ਦਿੱਲੀ ਏਅਰਟੈਕ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ, (2011) 9 ਐਸਸੀਸੀ 354]**

"ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਜਨਤਕ ਅਹੁਦਾ ਜਿੰਨਾ ਉੱਚਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਸਚਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਓਨੀ ਹੀ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। [ਦੇਖੋ **ਚਰਨਜੀਤ ਲਾਂਬਾ ਬਨਾਮ ਆਰਮੀ ਦੱਖਣੀ ਕਮਾਂਡ, (2010) 11 ਐਸਸੀਸੀ 314]**

"ਹਰ ਜਨਤਕ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਧਾਰਕ ਜਨਤਕ ਭਲਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਟਰੱਸਟ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸਦੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। [ਦੇਖੋ **ਪਦਮਾ ਬਨਾਮ ਹੀਰਾਲਾਲ ਮੋਤੀਲਾਲ ਦੇਸਰਦਾ, (2002) 7 ਐਸਸੀਸੀ 564]**

"ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਹਰ ਧਾਰਕ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਹ ਰਾਜ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਆਖਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜਨਤਕ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ. ਇਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਬਾਰੇ ਬਰਾਬਰ ਸੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਨਤਕ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਹਰ ਧਾਰਕ ਇੱਕ ਟਰੱਸਟੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਫਰਜ਼ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜਨਤਕ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਧਾਰਕ ਦਾ ਹਰ ਕੰਮ, ਚਾਹੇ ਉਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਲੇਬਲ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਆਖਰਕਾਰ ਜਨਤਕ ਭਲਾਈ ਲਈ ਜਨਤਕ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। [ਦੇਖੋ **ਸ਼੍ਰੀਲੇਖਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ (ਕੁਮਾਰੀ) ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, (1991) 1 ਐਸਸੀਸੀ 212]**

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦੇ ਯੁੱਗ 'ਚ ਬੇਲੋੜੀ ਗੁਪਤਤਾ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਦੀ ਹੁਣ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ। [ਦੇਖੋ **ਆਈਸੀਏਆਈ ਬਨਾਮ ਸ਼ੈਨਕ ਐਚ ਸੱਤਿਆ, (2011) 8 ਐਸਸੀਸੀ 781]**

ਇਸ ਲਈ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੀ.ਡੀ.ਏ. ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

9. ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਅਸਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਮਿੰਨੀ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ - ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4, 5 ਅਤੇ 3 - ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਮੋਹੰਤੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਪਾਤਰਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸਮਾਲ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੋਵਾਂ ਪੱਖੋਂ ਅਸਥਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

10. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਵਰਤਮਾਨ ਅਪੀਲਾਂ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 2017 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 3177 ਅਤੇ 2015 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 4804 ਵਿੱਚ 04.09.2019 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4, 5 ਅਤੇ 3 ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4, 5 ਅਤੇ 3 ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

11. ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਖਤਿਆਰੀ ਕੋਟੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵੱਡੇ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਭਾਈ-ਭਤੀਜਾਵਾਦ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਬੀ.ਡੀ.ਏ. ਵਰਗੀਆਂ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਜਨਤਕ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਰੱਖਿਅਕ ਹਨ। ਜਨਤਕ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਮਨਮਾਨੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਹੀ ਮੁੱਖ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਵਿਚਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਜਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰ ਸਕੇ ਤਾਂ ਜੋ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ / ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਖਤਿਆਰੀ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜੋ ਅਖਤਿਆਰੀ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਹਨ।

ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਰਪੱਖ, ਤਰਕਸ਼ੀਲ, ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨਾਲ, ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਰਾਏ ਅਤੇ/ ਜਾਂ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਭਾਵੇਂ ਅਖਤਿਆਰੀ ਕੋਟੇ ਤਹਿਤ ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੌਰਾਨ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣ ਲਈ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਖਤਿਆਰੀ ਕੋਟੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਜਾਇਦਾਦਾਂ/ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਨਿਲਾਮੀ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਰਗ - ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਵਰਗ ਆਦਿ ਨੂੰ ਪਲਾਟ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਦਾ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨਿਰਪੱਖ ਖੇਡ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਮਨਮਾਨੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ, ਮਾਪਦੰਡ / ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

